

А. О. Ларін

МА́ЛИШЕВ В'ячеслав Олександрович (03(16). 12. 1902, м. Усть-Сисольськ Вологод. губ., нині Сиктивкар, Респ. Комі, РФ – 20. 02. 1957, Москва) – радянський діяч. Генерал-полковник інж.-тех. служби (1945). Герой Соц. Праці (1944). Сталін. премія (двічі, закриті нагородження). Держ. нагороди СРСР. Від 1924 працював пом. машиніста і машиністом на залізниці. Закін. Моск. вище тех. уч-ще ім. М. Баумана (1934). Відтоді – конструктор, заст. нач. особл. сектору КБ, заст. гол. конструктора з-ду, заст. нач. і нач. дизел. цеху, гол. інж., дир. Коломен. з-ду ім. В. Куйбишева (РФ). 1939–40 – нар. комісар важкого машинобудування СРСР; 1940–44 – заст. голови РНК СРСР і голова Ради з машинобудування при РНК СРСР; одночасно 1940–41 – нарком середнього машинобудування СРСР (сприяв прийняттю на озброєння нових танків, зокрема Т-34 і КВ); 1941–42 і 1943–45 – нарком танк. промсті СРСР. Під його кер-вом наркомат танк. пром-сті СРСР забезпечив високий рівень технологій і орг-ції вироб-ва, що дозволило у роки війни дати фронту 95 252 танки і самохідні артилер. установки (набагато більше, ніж пром-сть Німеччини разом із окупов. країнами Європи). Від 1945 – міністр транспорт. машинобудування, від 1950 – суднобуд. пром-сті, у березні–червні 1953 – транспорт. і важкого машинобудування, від червня 1953 – серед. машинобудування СРСР; водночас 1947–53 і 1953–56 – заст. голови РМ СРСР; від 1948 – голова Держ. ком-ту РМ СРСР із впровадження передової техніки у нар. госп-во, від 1955 – голова Держ. ком-ту РМ СРСР з нової техніки. Був пов'язаний із розробленням ракет. і косміч. техніки. Помер від променевої хвороби через 4 р. після відвідування полігона, на якому проводилися випробування першої рад. термоядер. бомби. Ім'ям М. названо Харків. з-д транспорт. машинобудування, що виробляє танки, а також вулиці у Москві, рідному місті (встановлено пам'ятник), Коломні, м. Копейськ (побл. Челябінська), Великі Луки (усі – РФ). Прах М. розміщено у Кремлів. стіні на Красній площі.

Літ.: Абрамов А. С. У Кремлевской стены. Москва, 1974; ХПЗ – Завод имени Малышева. 1895–1995: Краткая история развития. Х., 1995.